

Middelfart, 29. april 2025

Adresseres interessenter i opbygning af civilbefolkningens beskyttelse under krise og krig samt i civilbeskyttelsens rolle i totalforsvaret .
Offentligheden gennem presse, medier m.fl. ¹

ERFARINGSNOTAT:

CIVILBESKYTTELSE – 2025

Poul B. Nielsen. Sektionschef-r. Sognepræst-p.

Erfaringsnotatet udgør en konkret oversigt og kritisk katalog med forslag til grundlæggende aktiviteter i en troværdig "Civilbeskyttelse" ² som den måtte forberedes på mulige krise- og krigsscenerier i og omkring Danmark i et 5 års perspektiv.³

Udgangspunkt er den i dag **ikke-eksisterende krigsmæssige civilbeskyttelse**.

Notatet sigter på den af Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab iværksatte "Analyse af civilbeskyttelsesområdet", jf. Beredskabsaftalen af 15.1.2025.

Notatet fremstår, så også Offentligheden kan forklares hvilke konkrete former for civilbeskyttelse befolkningen kunne få for pengene eller fortsat måtte undvære.

Civilbeskyttelse ses som krigs-forebyggelse med hensyn til de politiske, civile og militære samfunds modstandskraft og troværdighed over for ydre pres og trusler.

Civilbeskyttelse er som sådan "Totalforsvar" og udtryk for, at det at beskytte sig er ligeså selvfølgelig som det at forsvare sig – som "sværd og skjold". ⁴

Naturligt og (med)menneskeligt sigtes følgelig på beskyttelse og overlevelse af den størst mulige del af befolkningen ved følger af terror- og krigshandlinger.

Forfatteren er blandt de endnu levende med central indsigt og erfaring omkring udvikling af krigsmæssig civilbeskyttelse, hvor arbejdet reelt ophørte for 30 år siden, planer og materiel efterfølgende blev skrottet og personalet pensioneret. ⁵

¹ Til: Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab. (MSSB)

Orientering: Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg.
Rigspolitiet. Kommunernes Landsforening. Danske Beredskaber. Beredskabsforbundet.
Offentligheden: Presse/medier. Dansk Røde Kors. Folk&Sikkerhed, m.fl..

² "Civilbeskyttelse" som forebyggende og afbødende civile aktiviteter. Her primært de 'hårde' og 'operative' dele af beredskabet. ('Civilt beredskab' er af mere indirekte, 'bløde' art.)

³ Statsministeren i Folketinget "Ikke nogen scenarier kan udelades i forhold til, hvad Rusland kan finde på!". (10.12.2024). – Jf. Erfaringsnotatets **konklusion**, side 8, pkt. 10.

⁴ Jf. NATOs Artikel 3: Militært forsvar i krig forudsætter megen støtte fra civilsamfundet.

⁵ Poul B. Nielsen ('pbn'). Erhvervsuddannet. Sognepræst (1976-2005). Sektionschef i Beredskabsstyrelsen og stabsofficer (rådgiver 1961/63–96). Udviklingskonsulent i CF-styrelsen (1965-83). Totalforsvarsstudier ind-/udland. Fadder til Indenrigsministeriets Varslingsprojekt (1975-83). Medstifter og formand for "Landsforeningen for Civilbeskyttelse" (1981-90).

Udgivelser: "Sirenen lyder ikke..!" (pbn-Særbetænkning, 1980). "Civilbeskyttelsessagen 1971-1990" (2019). "Alt&Intet" - en teologi om krig og kærlighed (2016). Alle: NyTeologi.dk

0. TRUSSELSBILLEDE – Set fra et civilt beskyttelsessynspunkt (!)

Civilbeskyttelsen må *principielt* angå *hele scenariet* skal den have *troværdighed*:

- omfatte *hele skalaen* af forebyggende og afbødende foranstaltninger,
- vedrøre *alle situationer* omkring krise- og krigshandlinger,
- dække *hele spektret* af våben og våbenvirkninger, også fra CBRNE-våben,⁶
- hvortil hybride blandinger og flydende overgange mellem fred, krise og krig.

'Troværdigheden' beror i *praksis* på *opnåede grader* af beredskab og beskyttelse.

Tidskrav: "*Kom i gang!* – Det tager 3 til 5 år at udvikle, anskaffe og uddanne."

1. CIVILBESKYTTELSENS INDHOLD OG OPERATIVE FORLØB

Scenarier med dynamisk udrulning af foranstaltninger til civilbeskyttelse: ⁷

1.1 **Krise: Klargørings-forløb**

- Etablering af civilbeskyttelsens varslingsberedskab med totalforsvars-netværk.
- Etablering af civilbeskyttelsens kommandoorganisation centralt og lokalt.
- Indkaldelse af civilpersonel, værnepligtige og frivillige m/k til stat og kommune.
- Etablering af børnepasningsordning for fast personel.
- Information til offentligheden om varsling og beskyttelse samt trusselsbillede.
- Sireneprøver / sms'er / FM-radio. Eget-beredskab. Egen-beskyttelse.
- Rydning, klargøring og markering af offentlige og private beskyttelsesrum.
- Afstivning af kælderrum i ældre boligmasse. Sandsække for kælderåbninger.
- Indkaldelse af hjælpekedetøjer, rydningsmateriel. Reserveslukningsvand.
- Klargøring brand-/redningsdepoter. 'Folkegasmasker'/CBRNE-masker uddeles.
- Klargøring af lokale bedrifts-, karré-, landsby- og villaberedskaber.
- Etablering af evakuerings-, indkvarterings- og forplejningsberedskab.
- Oprettelse af hjælpestationer langs evakueringsruter.

1.2 **Krig: Operativt-forløb**

- Iværksættelse af evakuering fra risiko-lokaliteter til indkvarteringsområder.
- Varsling mod luftangreb fra missil, fly, drone; angreb fra sø- og landside.
- Indsats med brand- og redningsstyrker. Nær-evakuering. Retablering.
- CBRNE-varsling mod kemiske-, bakteriologiske-, radiologiske-, nukleare-våben.
- Varslingsefterretning fra/til nabolande for luftbåret radioaktivt nedfald og krigsgas.
- Monitorering/sporing af kontaminerede områder samt afmærkning af farezoner.
- Afvarslinger: Kombineret varsling / varslingsbelastning / varslingspolicy reguleres.
- Flygtningestrømme fra syd for grænsen mod danske (indkvarterings)områder.

Forløbet kan begynde forfra: Samme sted, andre steder, mange steder, osv., osv.

1.3 **Relationer og samspil** – jf. omstående

Foranstaltningerne må *afstemmes indbyrdes*, operativt og planlægningsmæssigt.

- Varsling / Beskyttelse : 2.6; 2.7; 2.8; 2.10; 2.11; 3.1; 6; ⁸.
- Indsats / Beskyttelse : 2.11; 3.3; 6.
- Samspil / Dimensionering: 1.1; 2.1; 6.

⁶ CBRNE: **C**hemiske-, **B**akteriologiske-, **R**adiologiske-, **N**ukleare- og **E**ksplosive våbentyper.

⁷ Indtil o. år 2000 fandtes planer, personel og materiel for store dele af foranstaltningerne. I dag ville kun brandvæsenet, DR, TV2 og egetberedskabet ('vand&brød') kunne mønstres. Sirenesystemerne (master 1994, mobil 2023) *mangler hele den krigsmæssige side*, som blev udsat i 1989. – I dag er sirenesystemer for 500 mio.kr. kun *fredsmæssigt* operative.

⁸ Danske små beskyttelsesrum giver *andet varslingsmønster* end Finlands megastore-rum.

2. VARSLINGS-BEREDSKABET (Forfatterens ekspertområde)

2.1 *Rettidig varsling* – som befolkningens forlængede sanseorgan ved krigstrusler og angreb – anses som en *højtplaceret* foranstaltning: *Mange reddet for få penge!* Selv under ringe beskyttelsesrumforhold. **Vi har i dag ikke civil krigs-varsling.**

2.2. Med erfaringsnotatet foreslås et **permanent og integreret civilt freds-, krise- og krigs-varslingsberedskab**. Et troværdigt *enheds-varslingsberedskab*, som *altid er aktivt på vagt* og som kan udvides og tilpasses sikkerhedssituationen.⁹

2.3 **‘Varslingsmyndigheden’ er Politiet**, som det har været siden 1939.¹⁰

Politiet foreslås overdraget ansvaret for **hele varslingsberedskabet i fred, krise og krig**: *Udviklingsmæssigt, operativt, personelt, teknisk og administrativt.*¹¹

Der forudsættes afsat **ressourcer** til udvikling, anskaffelser og drift af politiets varslingsberedskab med overtagelse af de nuværende sirenesystemer (pkt.9).

2.4 **‘Varslingsberedskabet’** organiseres *operativt* ved politiet med (alternerende) ‘varslingscentre’ ved de 12 politikreds *Lokale Beredskabsstabe* (LBS).¹²

2.5 **‘Varslingsenhed/-område’**: defineret område med ensartet varslingstilstand, men hvor forurenede, afgrænsede dele også kan have anden varslingstilstand.

Enheden kunne være *‘kommunen’* som er afskiltet ved sine ydre grænser.

Varsling kan forløbe kommunevis, politikredsvis eller som landsdele/land.

2.6 Enhedens aktuelle **‘varslingstilstand’** besluttet af varslingsmyndigheden under hensyn til allerede gældende varslingstilstand og andre forhold (pkt. 2.8).

Beslutning om varsling kan ske på flere (politi)niveauer: lokalt og centralt.

2.7 **‘Varslingstilstande’ med sirenesignaler (lyd) og mobil-sms (skærm).**

‘Varslingsmidler’: Stationære sirener / Mobilbaseret-S!renen / FM-radio.

F.eks.:

“Luftalarm”:	//////////	“Bedst mulig beskyttelse!” (Jf. 3.2)
“Gasalarm”:	&&&&&&	“Gasmaske – straks!” (CBRNE-alarm) ¹³
“Faren Forbi”:	————	“Beskyttelse kan forlades!” / ‘Maske af’
“Meddelelse”:	< < <	“Se mobil! / Lyt radio!” (varslingsstatus)

⁹ jf. pbn-‘specificeret forslag til mssb 26/9 2024 vedr. etablering af Politi-varslingsberedskab’.

¹⁰ **Politiets** varslingsopgave (Beredskabsloven § 17) har dog været **delt** med CF-styrelsen, men har *ikke fungeret efter hensigten af systemisk-formelle grunde*: Ingen samordning af ansvarsniveauer, af varslingsgrene, af varslingsmidler; med CBRNE kommer flere grene.

¹¹ I Norge er **politiet** varslingsmyndighed: “Ansvarsprinsippet ligger fast. Den som har ansvar for et fagområde i en normalsituation, **har også ansvaret** for nødvendige beredskabsforberedelser og hendelseshåndtering på sitt område.” (Norsk Totalforsv.rapp., 2025, s.137).

¹² **Decentral** struktur er operativt optimal mod lokale trusler: Droner og CBRNE-forurening. Centrale lufttrusler fra Air Control Wing. Rigspolitiet (NOST/DCOK) som overbygning.

¹³ CBRNE-alarm ved CBRNE-angreb eller -forurening. Som en del af ‘beskyttelsesberedskabet’ kunne befolkningen udstyres med “Gasmaske” (‘Folkegasmaske’), pkt. 3.2.

2.8 **'Varslingsbelastning'** er udtryk for fysiske, psykiske og samfundsmæssige belastninger påført civilbefolkningen gennem *varslingstilstande, som tilbageholder befolkningen i beskyttelse* og dermed *fra* overlevelsesmidler og samfundsopgaver.

'Varslingsbelastning' indgår i policy som parameter ved *varsling* og *afvarsling*:

- Kriterier for *varslingstid/-afstand* fra registrering af trusler til afgivelse af varsel.
- Varslingskriterier (intensitet/dosis/koncentration) for CBRNE-forureninger.
- Hensyn til dag/nat, årstid, land/by.
- Ophold i offentlige/store beskyttelsesanstalt (langsommeligt at fylde/tømme).
- Forebyggende ophold (natten over) i f.eks. dybe (metro)anstalt.
- Varslingsmæssig nedlukning af samfundet: erhverv, infrastruktur, forsyning.
- Varslingsmæssig regulering af civile forhold vedr. Forsvaret (NATO, Art.3).

Varslingsberedskabets opbygning og '*operative indre logik*' må nødvendigvis afspejle det '*komplekse ydre billede*' med multidimensionelle, hybride trussels- og varslingssituationer fordelt ud over kommuner, politikredse og landsdele.

Beslutningsprocessen ved komplekse varsler vil kunne understøttes af '**AI**'.

Varsling: '*Kun variationsevne kan hamle op med mangfoldighed!*' (Ashby's lov).

2.9 Varslingsberedskabet etablerer sig med et **totalforsvars-netværk**.

Operativt modtages/indhentes data til beslutning om varsling/afvarsling.

Data kan være 'varslingsforslag til udførelse' eller 'data til bearbejdning':

- Det militære forsvar vedr. luft-angreb med missil, fly, drone samt angreb over sø og land. Rapporteringsnetværk af centrale-, decentrale- og niveaudelte kilder.
- Forsvarets CBRNE-enheder vedr. Kemiske-, Bakteriologiske-, Radiologiske- og Nukleare hændelser.
- Sektorer som Sundhedsstyrelse og Statens Serum Instituts Bio-beredskab.
- BRStyrelsens og SAMSIKStyrelsens Kemiske og Nukleare beredskaber.
- På lokalt plan monitorerer/rapporterer politi/hjemmeværn situationen til LBS.
- Fra/til civile varslingsmyndigheder i nabolande vedr. radioaktivt nedfald/krigsgas.
- Det civile beredskabs sektorer vedr. den lokale samfundsmæssige situation.
- Politisk: evt. ændringer i 'varslingspolicy' af hensyn til 'varslingsbelastning'.

2.10 **Planlægningsmæssigt** indgår samme totalforsvarsmyndigheder ned til arbejdsgruppe-niveau i en *omfattende udvikling og design* af varslingsberedskabet:

- Varslingsberedskabet stiller høje krav til **troværdighed, system, teknologi**.
- Varslingsberedskabets **effekt** afhænger først og fremmest af dets *troværdighed*: "*Betyder 'ingen-varsling': 'Ingen-fare'? – eller svigter varslingssystemet blot?*"
- Varslings-træfsikkerheden bør mindst være på højde med at 'slå plat og krone'.
- Varslingsforløbet: *Observation / Kommu- / Beslutning / -nikation / Sirenesignal*, skal kunne afvikles i sammenhæng over kort tid, hvilket stiller høje krav til selve varslingssystemet og de enkelte komponenters funktionsduelighed.
- Varslingsberedskabet anlægges decentralt udholdende og robust mod angreb.

Ved udvikling og implementering må påregnes udstrakt brug af *ekstern kapacitet*.

2.11 **Forholdet: varsling / beskyttelse / indsats** (jf. pkt. 6)

Andre beredskabsformer må indrette sig efter varslingsberedskabet – og omvendt:

- Varsling med *indendørs dækning* giver mening, især i CBRNE-situationer.
- Beskyttelsesrum *uden varsling* giver ingen mening – medmindre man flytter ned.
- *Varslet* angreb halverer antallet af personskader (krigserfaringer).
- *U-varslet* angreb efterlader sårede på åben gade og forsinket brandindsatser.

3. BESKYTTELSES-BEREDSKABET – privat, kommunal og (nu) statslig-finansieret opgave.

Hvis krigen kommer: **“Byg, byg, byg..!”**¹⁴

Hvis ikke: **“Byg alligevel..!”**¹⁵

3.1 En form for **fysisk beskyttelse** af civilbefolkningen må være **til rådighed der hvor befolkningen er, når varslingen lyder, eller angreb og forurening finder sted:**

- Ved hjemmet (“Private beskyttelsesrum” til længerevarende ophold).
 - På gader og pladser (“Offentlige beskyttelsesrum” til midlertidigt ophold).
 - På arbejdspladsen / i forretninger (“Private beskyttelsesrum” til kortere ophold).
 - Overalt i land og by (Egen ‘Folkegasmaske’/‘gas-kuvøse’ til akut brug, jf. 3.2).
- Ideelt set kommer behovet for beskyttelsesrum/-pladser således op over 100%.

Varslings-reaktions-tiden kan variere fra sekunder over minutter til timer.

Opholdstiden i beskyttelsesrum er (også) et spørgsmål om varslingsbelastning.

Kortvarig afvarsling til flugt mellem (beskyttelses)rum reguleres lokalt (LBS, 2.4).

3.2 Beskyttelsesberedskabet med 3 styrker af ‘beskyttelsesrum’ (fællesbegreb) :

- **“Tilflugtsrum”**: Stærkt rum til permanent ophold, CBRNE-forberedt, vand/mad.
- **“Dækningsrum”**: Forstærket/afstivet rum til midlertidigt ophold, m/u luftrensning.
- **“Indendørs-rum”**: Akut beskyttelse hvor man er – i mangel af bedre. (2.11)
- **“Folkegasmaske”/ ‘CBRNE-maske’** som åndedræts-beskyttelse¹⁶:
 - kan akut afhjælpe manglende filtre mod krigsgas/CBRNE i opholdsrum,
 - bruges som (flugt)maske ved “Gas-alarm!” samt ved lokal røgudvikling,
 - anlægges ved CBRNE-evakuering gennem forurenede områder.

3.3 Antallet af **pladser** i diverse beskyttelsesrum opregnes i dag til 3,6 mio.¹⁷

Manglende 2 mio pladser fordeles med 1 mio. på *forsvundne* “offentlige beskyttelsesrum” og *ikke-påbudte* “sikringsrum”, samt med 1 mio. på *ikke-opførte* rum.

Skønnet merpris for 2 mio. pladser som “Tilflugtsrum”: **40 mia.** dkr., eller som “Dækningsrum” mod *konventionelle* våben: **10 mia** dkr. (opr. norske tal)¹⁸.

3.4 Opstilling af **national strategi** for kvaliteten af **hele** beskyttelsesberedskabet.

Renoveringskvaliteten af eksisterende 3,6 mio pladser fastsættes og udbygges.¹⁹

Rumstatus: Inden for 200 m gangafstand, CBRNE-ventilation, nødudgang, samt hvor der IKKE er beskyttelsesrum i by-, parcelhus-, erhvervs- og landområder.

Operativ status ved LBS-varslingscentre (2.4) og lokale indsatsenheder (5).

¹⁴ Med 2.verdenskrig kastede man sig hovedkulds ud i at bygge/etablere beskyttelsesrum.

¹⁵ Jf. ‘pbn’ på TV fra **Schweiz**, 1985, hvor da 82% af befolkningen havde plads ved hjemmet i *kvalitets-beskyttelsesrum med køje, luftfiltre, vand/mad til 2 uger*. DR/Søndagsavisen, 17.2.

¹⁶ Gratis “Folkegasmaske” til alle som statslig (mia.-)judgift. – Under 2. Verdenskrig havde Englands befolkning (modsat tyske) **gasmasker**, hvorfor angiveligt *krigsgas ikke anvendtes!* Sverige havde fra 1980-erne ‘Folkebeskyttelsesmasker’ af forskellig art til hele befolkningen.

¹⁷ (excl. ‘metroen’) Det **totale antal** beskyttelses-**pladser** herhjemme siger reelt ikke meget.

¹⁸ **Norge, 2025: “Tilflugtsrum” er et nødvendigt beskyttelsestiltak i krig: Permanent beskyttelsesrum med CBRNE beskyttelse for vern av befolkningen mot skader ved krigshandlinger, forberedt for lengre opphold med blant annet vannforsyning og rensing av luft.**

‘Dekningsrom’: Lavere tekniske krav, beskyttelse mot konvensjonelle våpen. Dekningsrom kan eksempelvis være fjellanlegg, tunneler, T-banestasjoner, garasjeanlegg mv.”.

Totalberedskapsmeldingen, 2024-25 s. 82. / **Økonomi** s. 137. – (jf. pkt.9)

¹⁹ 1965 opgav CF en landsdækkende “Kælderrumsanalyse” vedr. *radioaktiv afskærmning*.

4. EVAKUERINGS-BEREDSKABET – en politiopgave (Beredskabsloven § 17)

Evakuering, eller ligefrem krigsudflytning, kan anvendes i særlige situationer:

- Fjern-evakuering fra risiko-lokaliteter, militære anlæg, ind- og udskibningshavne.
- Nær-evakuering ved indsatte brand- og redningsopgaver.
- CBRNE-evakuering gennem forurenede områder (med maske, 3.2).
- Oprettelse af evakuerings-, indkvarterings- og forplejningsberedskab.
- Oprettelse af hjælpestationer langs evakueringsveje.
- Ved evakuering forlades hjemmet samt evt. tilflugts- eller dækningsrum.
- Sommerhuse og sportshaller giver ringe beskyttelse og CBRNE-afskærmning.
- Flygtningestrømme fra syd for grænsen til danske (indkvarterings)områder.²⁰

Evakueringsberedskabet kunne drives som (politiets) *frivilligberedskab* (pkt. 7.2).

5. INDSATS-BEREDSKABET (dansk Brand- og redningsberedskabs ekspertområde)

Freds-, krise- og krigsindsats-beredskabet ved kommuner, stat, private og frivillige.

- Brand- og redningsstyrker fra kommune-, stat- og frivillig-beredskaber.
- Hjælpekøretøjer, rydningsmateriel.
- Lokale bedrifts-, karré-, landsby- og villaberedskaber samt egetberedskab.
- Etablering af reserveslukningsvand og lokaldepoter med pumper og slanger.
- Monitorering/sporing af kontaminerede områder samt afmærkning af farezoner.
- Civilbeskyttelsens kommandoorganisation centralt, lokalt med alternativer herfor.

Indsatsberedskabet beror ved kommunale beredskaber og Beredskabsstyrelsen.²¹

6. CIVILBESKYTTELSES-EFFEKTER

‘Hårde’ foranstaltninger har forskellig ‘Survival/Cost-Effect’, som må afstemmes i et *operativt og økonomisk samspil* omkring en samlet ‘civilbeskyttelses-effekt’:

Varslingsberedskab:	<i>Høj effekt</i>	Varer en teknologi-generation (30 år)
Beskyttelsesberedskab:	<i>Optimal eff.</i>	Holder en beton-generation (100 år)
Indsatsberedskab:	<i>Lav effekt</i>	Lever en styrke-generation (15 år)

‘Forholdsmæssig dimensionering’: Et *underlegent beskyttelsesberedskab* (3) vil i nogen grad kunne kompenseres gennem et *overlegent varslingsberedskab* (2).

‘Strategier for dimensionering’ af *indsatsberedskabet* (5) ved alle angrebsformer:

- Satser på effekt i *rand-områder*, men ellers ikke. (Danmark, den kolde krig²²).
 - Satser *ikke* på effekt i *center-områder*, men ellers overalt. (Schweiz, 1971²³).
- Forskellen i civilbeskyttelseseffekt ved strategierne er signifikant (og dyr).

²⁰ (Papir)øvelseserfaring med 1 mio. delvist ukontrollerede flygtninge op gennem Jylland.

²¹ CF-værnepligtstyrke under den kolde krig: Kommunale-§31: **20.000**. CF-Korpset: **12.000**.

²² Daværende civilforsvars udgangspunkt. – Jf. “*Dimensionering af Storkøbenhavns Civilforsvar*”, 1960, på grundlag af et 50 kiloton atom-våben/lufteksplosion over København C.

²³ ZivilSchutz-Konzeption-1971. (‘pbn-2019’, box 9. Studier ved Schweiz’ Civilforsvar, 1985). Danmark lagde krigs-udrykningsstationer *uden for* bygrænsen; Schweiz byggede anlæg *inde i* byerne under pladser og parker med hurtig adgang til brandslukning og indespærrede. Schweiz udskrev faguddannet personel fra hele befolkningen til ZS-uddannelse i fredstid.

7. DET FÆLLES ENGAGEMENT

*“At tage beredskabet på sig er ikke udtryk for sortsyn, men klarsyn i tide.”*²⁴

H.M. Kong Frederik X., 2025

Civilbeskyttelse engagerer *enhver almindelig samfundsborger* i landet under ét, som et fysisk, mentalt og åndeligt vilkår, ‘skæbne’, med et *fælles engagement* der tager ansvar for fællesskabets sikkerhed under fred, krise og krig.

Det offentlige må på sin side stille effektiv, ‘hård’ civilbeskyttelse til rådighed.²⁵

7.1 Fysisk engagement og det offentlige

Med bopæl eller ophold her i landet kan man pålægges at gøre *beredskabstjeneste*, ud over i almindelighed at skulle *yde den hjælp, man formår*.

Enhver kan pålægges privat at *indkvartere og bespise evakuerede*, samt lade *ejendom og køretøj beslaglægge*, og iøvrigt at *rette sig efter påbud*.²⁶

7.2 Mentalt engagement og frivilligberedskabet

Civilbeskyttelse har traditionelt tiltrukket *frivilligt personel* til det offentlige.²⁷

Allerede dette, at den enkelte ‘gør noget’, *styrker mentalt*, om det så blot er *egget-beredskabet* med ‘vand og brød’ til nogle dage/uger.

Frygt omkring *egen-beskyttelsen* kan dæmpes ved i fællesskab at ‘gøre noget mere’ (pkt. 4 og 5) og i øvrigt at forhøre sig og tale med andre om forholdene.

Det offentlige må uddanne og støtte og i øvrigt *redeligt levere realistisk og psyko-logisk afstemt* freds-, krise- og krigsinformation til civilbefolkningen (jf. 8.2).²⁸

7.3 Åndeligt engagement og den rå virkelighed

‘Civilbeskyttelse’ handler også om menneskets og samfundets evne til at leve med den rå virkelighed og truslen om krig og tilintetgørelse. – *En voldsom tanke*

... som vi har ondt ved at håndtere: Moderniteten har gennem århundreder ført til *angst for tomhed og meningsløshed*, givet os et svækket ‘åndeligt immunforsvar’.

I sidste ende er det (for nærværende forfatter at se) et spørgsmål om *åndelig mod* eller *åndelig armod*; altså også et menneskeligt-eksistentielt-religiøst perspektiv.²⁹

Velan! ‘*Åndelig mod*’ er at se den rå virkelighed og det onde i øjnene og trods alt skabe engagement til også at fremme sin egen og andres beskyttelse og forsvar.³⁰

8. TOTALFORSVARS-ENGAGEMENT

²⁴ H.M. Kong Frederik X. efter besøg i et af Finlands store beskyttelsesrum. (DR 5.3.2025)

²⁵ ‘Hårde’, dyre og offentlige foranstaltninger: pkt. 2; 3; 5. ‘Bløde’ og billige: pkt. 4; 7.

²⁶ Jf. Beredskabslovens § 56 om ‘beredskabspligt’ (18-65 år); § 39-40 om at ‘yde hjælp’; ‘indkvartering’ § 42; ‘beslaglægge’ § 38; ‘påbud’ § 41.

²⁷ Efter 2. Verdenskrigs slutning stod Danmark med en CF-frivillig styrke på o. **100.000** m/k.

²⁸ Civilforsvaret valgte i sin tid flere gange at oplyse folket om ‘*skader og omkomne*’ frem for om ‘*beskyttelse og overlevelse*’. Man anbefalede i 1962 at tage pjecen ‘*Hvis krigen kommer*’ med i kælderen – og der læse om *ødelæggelser* fra megastore atomvåben.

²⁹ Den Moskva-ortodokse kirkes leder, Kirill, støtter åbenlyst (og i fuldt ornat) opgøret med ‘det dekadente Vesten’, som vil ‘få Guds vrede at føle’, med mindre Vesten da ‘frelses gennem en russisk indgriben’. – Ideologiske og religiøse krige går aldrig af mode.

³⁰ Krig handler om ‘tilintetgørelse’, om det onde, som er et skabelsesvilkår. Om det onde kan det imidlertid fra protestantisk kristendom siges, at “*det aldrig kan gå værre end galt, fordi du altid er evigt elsket!*”. (pbn- NyTeologi.dk, 2020). Jf. Kaj Munk: Salmebogen nr. 634.

Civilbeskyttelse burde være en selvfølgelighed også som totalforsvar.³¹

8.1 Kritisk engagement

Men Civilbeskyttelsessagen kan fremkalde kritiske holdninger, – et udpluk:

- ‘Kunne vi nøjes med det militære forsvar som ‘beskyttelse’ af civilbefolkningen?’
- “De penge er bedre brugt indenfor Forsvaret!” (1979)
- “Der er alligevel ikke noget at stille op!” (1984)
- “Uden for beskyttelsesrummet vil resten af landet være smeltet til glas!” (2019)
- “Ressourcer må ikke gå fra Forsvaret til Beredskabet!” (2024)

Ingen nævnt, ingen glemt. – Men det handler også om skatteydernes beskyttelse!

8.2 National kampagne: “Det kan nytte at beskytte..!”

Opbygningen af en ny civilbeskyttelse bør forløbe efter en *national plan med minimumskrav, og introduceres som afsæt for en stor folkelig ‘beredskabs-kampagne’*. Udenomssnak om “ikke at forurolige befolkningen” må erstattes af reel oplysning.³² Notatet giver sit bud: “Sådan ser opgaven ud!” – “Sådan kan det nytte at beskytte!”

8.3 Politisk engagement

En troværdig civilbeskyttelse tjener til at understøtte politikernes beslutningeevne: *I en skarp situation kræves maksimal politisk styrke for at fastholde totalforsvaret.*

9. ØKONOMI OG TID – Civilbeskyttelsen har egne budgetter *)

Hvad skønnes det at koste?	Budgetoverslag	Tidsoverslag	Driftsoverslag
(2.) Varslingsberedskabet ³³	800 mio.kr.	3 – 5 år	200 mio.kr./år
(3.) Beskyttelsesberedskabet ³⁴	50 / 20 mia.kr.		
(4.) Evakueringsberedskabet			
(5.) Indsatsberedskabet			
(7.) Frivilligberedskabet			
(8.) Beredskabs-kampagne ³⁵	100 mio.kr.	3 – 5 år	10 mio.kr./år
Civilbeskyttelse I alt			

10. FORFATTERENS KONKLUSION

Hvad vil det koste **ikke** at have en troværdig civilbeskyttelse, hvis krigen kommer?:

“Uden en troværdig civilbeskyttelse måtte en ansvarlig politisk ledelse **kapitulere** og derved kompromittere Forsvaret (!)”. – Sådan kan det også ‘nytte at beskytte!’

³¹ ‘**Totalforsvar**’: “Den samlede og koordinerende indsats på alle områder med henblik på at opretholde forsvarsviljen og sikre den bedst mulige udnyttelse af alle militære og civile ressourcer til at forebygge krig, at forsvare landet og at opretholde et organiseret og fungerende samfund, herunder at beskytte befolkningens liv og ejendom”. (CF-definition, 1986)

³² Finnerne (det ‘lykkeligste folk’) har et enormt totalforsvar med kvalitets civilbeskyttelse! Danskerne (det ‘næstlykkeligste folk’) lever uden civilbeskyttelse – i ‘lykkelig uvidenhed’!

³³ pbn- ‘Specificeret forslag til mssb 26/9 2024 vedr. etablering af Politi-varslingsberedskab’.

‘Budgetoverslag’: Total-omkostninger vedr. Udvikling, anlæg, anskaffelser (pkt. 2.9; 2.10).

*) Civilbeskyttelse medregnes **ikke** som ‘forsvarsudgift’ i NATO-procentsatsen af BNP.

³⁴ Skønnet: Udbygning 40/10 + renovering 5 + gasmasker 5 = **50/20 mia.kr.** (jf. 3,3; 3,4; 3,2)

³⁵ Kampagne omkring befolkningens forståelse og engagement: “**Det kan nytte at beskytte..!**”. Sverige, Finland, Schweiz og nu også Norge tror på sagen og ofrer milliarder på den konto.